

Saksframlegg

Saksnr.: 2019/36

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Forretningsutvalget	27.11.2019	22/19
Fylkestinget	12.12.2019	

Vedlegg

- 1 Saksframlegg
- 2 Policy for Regionalt forskningsfond Viken
- 3 Forslag til forskrift om de regionale forskningsfondene
- 4 Utkast til avtale mellom Forskningsrådet og fylkeskommunene

Policy for Regionalt forskningsfond Viken

Innstilling

1. Viken fylkeskommune vedtar policy for Regionalt forskningsfond Viken.
2. Styret for Regionalt forskningsfond Viken delegeres myndighet til å treffe vedtak om utlysning og bevilgning av FoU-prosjekter i tråd med policy for Regionalt forskningsfond Viken.
3. Det tas forbehold om endringer i forskrift for Regionale forskningsfond gjeldende fra 1.1.2020, områdegjennomgangen og endelig avtale mellom fylkeskommunene og forskningsrådet.

21.11.2019

Harald Horne

Hovedprosjektleder

Fakta

Saken er utarbeidet og godkjent i Viken 2020s prosjektarkiv, og oversendt Viken fylkestings arkiv for behandling. Saksfremlegget følger som første vedlegg.

Saksnr.: 2019/141
Løpenr.: 5261/2019
Klassering: X70
Saksbehandler: Tore Østgård

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Forretningsutvalget (midlertidig fylkesutvalg)	27.11.2019	
Viken fylkesting	12.12.2019	

Policy for Regionalt forskningsfond Viken

Vedlegg

- 1 Policy for Regionalt forskningsfond Viken
- 2 Forslag til forskrift om de regionale forskningsfondene
- 3 Utkast til avtale mellom Forskningsrådet og fylkeskommunene

Innstilling

1. Viken fylkeskommune vedtar policy for Regionalt forskningsfond Viken.
2. Styret for Regionalt forskningsfond Viken delegeres myndighet til å treffe vedtak om utlysning og bevilgning av FoU-prosjekter i tråd med policy for Regionalt forskningsfond Viken.
3. Det tas forbehold om endringer i forskrift for Regionale forskningsfond gjeldende fra 1.1.2020, områdegjennomgangen og endelig avtale mellom fylkeskommunene og forskningsrådet.

15.11.2019

Harald Horne
hovedprosjektleder for Viken fylkeskommune

Bakgrunn for saken

Regionalt forskningsfond er en støtteordning basert på midler fra Kunnskapsdepartementet, underlagt en forskrift, med formål om å styrke regionens forskningsevne gjennom tilskudd til forskning og innovasjon, og gjennom mobilisering til økt FoU innsats i næringslivet. Målet er å styrke regionens innovasjonsevne og næringslivets internasjonale konkurransekraft, dette kan

blant annet oppnås gjennom forsknings- og innovasjonsprosjekter initiert av næringsliv og/eller offentlig sektor.

Regionale forskningsfond ble etablert i 2010 og har vært organisert som fond på tvers av minst to fylkeskommuner med et eget sekretariat som administrasjon og et styre som beslutningsorgan. Østfold og Buskerud har vært en del av Oslofjordfondet, sammen med Vestfold og Telemark, og Akershus har vært en del av Hovedstadsfondet sammen med Oslo. Som følge av regionreformen opprettes det ett fond for hver av de nye fylkene fra 1.1.2020. Regionale forskningsfond har vært ansett som en suksess, og for å sikre en god implementering i Viken er det utarbeidet en policy som utgjør rammeverket for forvaltningen av fondet.

Policyen har sin forankring i regionale planer, tidligere bestillingsbrev fra fylkene til fondsstyrene, og den politiske samarbeidsplattformen for viken 2019-2023. Det er gjennom dette policydokumentet de politiske føringene og prioriteringene for fondet fastsettes.

Fakta

Regionale forskningsfond er finansiert av Kunnskapsdepartementet, og eies av fylkeskommunene. Kunnskapsdepartementet er i ferd med å utarbeide en forskrift som stadfester formålet med ordningen og legger overordnede rammebetingelser for forvaltningen. Forslaget til forskrift er på høring og blir gjeldende fra 1.1.2020. Denne høringen ble behandlet i forretningsutvalget for Viken den 6 november 2019. Policy for RFF bygger på høringsutkastet til forskrift og det tas derfor forbehold om eventuelle endringer i forskrift som får konsekvens for policydokumentet. I tillegg arbeides det med å lage en avtale mellom forskningsrådet og alle fylkeskommunene om samarbeid i forbindelse med regionale forskningsfond.

Det foregår nå en nasjonal områdegjennomgang av det næringsrettede virkemiddelapparatet i Norge, utfallet av denne er ikke avklart, men det kan få konsekvenser for Regionale forskningsfond. Det tas derfor forbehold om dette i vedtaket.

Det er i statsbudsjettet foreslått bevilget 26,049 mill. kroner til Regionalt forskningsfond Viken. I tillegg overføres det restmidler fra Hovedstadsfondet på om lag 10 millioner kroner.

Evalueringer av regionale forskningsfond viser at fondene har fungert etter intensjonen, at satsingen er godt forankret i regionene, og at de stimulerer til samarbeid og rekrutterer nye miljøer til forskning. Undersøkelser viser at enn 50 % av midlene fra RFF gikk til FoU-prosjekter i næringslivet, at midlene har bidratt til en økning i innovasjon i offentlig sektor, og at virkemiddelbruken i høy grad har bidratt til å utløse innsats som ikke ville skjedd uten støtten fra RFF (NIFU 2013).

Vurdering

Regionalt forskningsfond blir et viktig virkemiddel for å mobilisere til økt forskning og innovasjon i Viken. Fondet skal mobilisere nye og eksisterende aktører til å ta i bruk forskning i sine innovasjonsprosesser og kvalifisere dem videre til forskningsfinansiering i regi av fondet, eller andre nasjonale og internasjonale finansieringsordninger. Gjennom policydokumentet ønsker man å videreføre de positive erfaringene man har fra forvaltningen av ordningen, slik at regionalt forskningsfond kan bidra til å styrke innovasjonsevnen i hele Viken.

Viken vil fra 2020 være en sterk innovasjonsregion, sammenliknet med andre regioner i Europa (nivå 2 av 4 i Regional Innovasjon Scoreboard). Fondet vil bidra til å styrke regionens innovasjonsevne og internasjonale konkurransekraft, målet bør være at Viken blir en innovasjonsledende region i Europa.

For å sikre god kvalitetsmessig forvaltning av fondet er det lagt opp til en ordning hvor styret får bestemte fullmakter med beslutningsmyndighet. Viken fylkeskommune vil ha en sekretariatsfunksjon for fondsstyret som bl.a innebærer forberedelse saker for styret, effektivere vedtak, følge opp igangsatte prosjekter, operasjonalisere kommunikasjonsplan og utarbeide årsregnskap.

Policyen vedtas politisk av Viken fylkeskommune og utgjør rammeverket for forvaltning midlene. Policyen bidrar til å sikre at fondet forvaltes i tråd med gjeldende regionale planer og strategier, og kan revideres når nye planer eller strategier for Viken er på plass. Med basis i policyen skal styret vedta handlingsplaner, utlysninger og bevilgningssaker for fondet. Det legges opp til dialogmøter to ganger i året mellom styret og fylkesrådet.

Avhengigheter

Ved utarbeidelse av denne saken har følgende fagområder vært involvert: Regnskapsavdelingen i Viken og Fylkesadvokaten.

Policy for regionalt forskningsfond Viken

Innhold

Policy for regionalt forskningsfond Viken	1
1. Om regionale forskningsfond.....	2
2. Om RFF policy for Viken	2
3. Utfordringer, muligheter og prioriterte områder for RFF Viken.....	2
3.1 Utfordringer og muligheter i Viken	2
3.2 Prioriterte områder	3
4 Organisasjonsmodell for RFF Viken	4
4.2 Fondsstyre.....	4
4.2.1 Styrets sammensetning.....	4
4.2.2 Valg av styre	4
4.2.3 Styrets ansvar	5
4.3 Viken fylkeskommune	5
4.4 Norges forskningsråd	6
4. Samspill med øvrige regionale virkemidler	6
5. Søknadstyper og søknadsbehandling.....	6
6. Utlysning av midler	6
7. Rettigheter til forskningsresultater.....	6
8. Forvaltningsloven og offentlighetsloven	6
9. Klagerett.....	6
10. Kontroll med midlene	6

1. Om regionale forskningsfond

Regionale forskningsfond (RFF) er finansiert av Kunnskapsdepartementet (KD) gjennom årlige bevilgninger, og eies av fylkeskommunene. Fondets formål er å «styrke regionens forskningsevne gjennom tilskudd til forskning og innovasjon og gjennom mobilisering til økt FoU-innsats», dette kan blant annet oppnås gjennom forsknings- og innovasjonsprosjekter initiert av næringsliv og/eller offentlig sektor (jfr. Forskrift for RFF §2). Regionale forskningsfond er det eneste virkemiddelet fylkeskommunen har som kan brukes til direkte bedriftsstøtte.

Forskrift om de regionale forskningsfondene stadfester formålet med ordningen og legger overordnede rammebetingelser for forvaltningen av regionalt forskningsfond Viken (RFF Viken). Bestemmelser som er nedfelt i forskrift omtales ikke i utstrakt grad i policydokumentet. Felles avtale mellom alle fylkeskommuner og Norges forskningsråd regulerer samarbeidet mellom disse aktørene om RFF.

2. Om RFF policy for Viken

Policy for RFF er basert på forskrift for RFF, Samarbeidsplattform Viken 2019-2023 og prioriterte satsingsområder for RFF Hovedstaden og RFF Oslofjordfondet¹, som igjen er forankret i fylkenes FoU-strategier og regionale planer. Den handler om organiseringen av RFF, herunder styrets fullmakter og fylkeskommunens ansvar, og gir en strategisk ramme for prioritering og målretting av innsatsen. Regionale føringer og overordnede prioriteringer fastsettes politisk gjennom denne RFF policyen.

Policy for RFF har varighet i fire år, eller frem til den blir revidert.

3. utfordringer, muligheter og prioriterte områder for RFF Viken

3.1 utfordringer og muligheter i Viken

Økt internasjonal konkurranse, skjerpede miljø- og klimakrav samt store sosiodemografiske endringer representerer langsiktige utfordringer for en bærekraftig utvikling i Viken, både miljømessig, økonomisk og sosialt.

FNs bærekraftsmål (FN17) og Agenda 2030 er lagt til grunn som ramme for regional planstrategi, hvilket betyr at det er større behov for å se sektorer og politikkområder i sammenheng for å løse regionens utfordringer. Dette innebærer bl.a. at forsknings- og innovasjonsinnsatsen – der RFF er et viktig virkemiddel – må ha fokus på at den økonomiske verdiskapingen man ønsker å oppnå både er miljømessig og sosialt bærekraftig. Det innebærer også at man evner å samarbeide bredt mellom aktører i privat og offentlig sektor (f.eks. basert på innovative offentlige anskaffelser), kompetansemiljøer og det sivile samfunn for å finne innovative og bærekraftige løsninger på samfunnsutfordringene.

En regional FoU-mobilisering og -innsats på strategisk utvalgte områder kan styrke Vikens evne til å møte disse langsiktige utfordringene. I dokumentet *Viken 2019-2023 Samarbeidsplattform* er ambisjonen at Viken Fylkeskommune skal lede an i det grønne skiftet. I næringsutviklingssammenheng skal det legges til rette for nye grønne næringer basert på fornybare ressurser og innovativ teknologi. Viken Fylkeskommune vil bidra til at næringslivet i større grad er basert på sirkulærøkonomi og med større grad av digitalisering. Vikens ressurser og kunnskapsbase viser at man har gode muligheter for økt innovasjon og verdiskaping særlig innen enkelte kunnskapsintensive nærings- og sektormiljøer,

---

¹ Satsingsområdene i RFF Hovedstaden og RFF Oslofjordfondet er forankret i FoU strategier og planer i Østfold, Buskerud og Akershus.

men også innen primærnæringene og reiseliv samt utvikling av bedre tilpassede velferdstilbud i offentlig sektor.

Det er store regionale forskjeller i Viken når det gjelder næringsstruktur og -spesialiseringer, ressursgrunnlag, fortrinn, muligheter og utfordringer.

Mange av regionene har næringsfortrinn og styrker innen bioøkonomi og relaterte næringer (mat/drikke, trevare, kjemisk etc.), miljøteknologi, fornybar energi og sirkulærøkonomi, IKT-systemer og anvendelser og bygg/anleggsvirksomhet. Noen regioner har ellers fortrinn og styrke innen teknologinæringer (elektronikk, maskiner/utsyr, metallvarer, transportmidler), kunnskapsmessig forretningsmessig tjenesteyting (KIFT), olje/gass (utvinningsteknologi og tjenester), plast og mineralvarer, reiseliv (natur- og kulturbasert opplevelse).

Sterke nærings-, kompetanse- og teknologimiljøer og fortrinn finnes innenfor flere felt som:

- Bioøkonomi (mat og drikkevarer, tre- og papirvarer, kjemiske produkter m.m.)
- Landbruksnæringen, inkludert en skogsindustri som har sterke bedrifter og store muligheter
- Miljøteknologi, fornybar energi og sirkulærøkonomi
- Livsvitenskap, helse og velferdsteknologi
- IKT-systemer, -sikkerhet, -mobilitet
- Havromsnæringer og -teknologier (maritim, olje/gass m.m.)
- Kultur og naturbaserte former for reiseliv og opplevelse

En mer strategisk kunnskapsoppbygging og samhandling om forskning og innovasjon på felt der Viken har spesielle fortrinn og potensialer vil kunne bidra til en bedre utnyttelse av regionens forsknings- og innovasjonsressurser, mobilisere flere private og offentlige aktører til FoU-innsats og -bruk, styrke langsiktig kunnskapsoppbygging samt bedre regionens mulighet for gjennomslag i internasjonale FoU-programmer.

3.2 Prioriterte områder

Med basis i politisk samarbeidsplattform og en samkjøring av satsingsområder i Oslofjordfondet og Hovedstadsfondet – som er forankret i de tre regionale planene – skal RFF Viken i kommende periode prioritere prosjekter innenfor følgende overordnede strategiske satsingsområder (ikke prioritert rekkefølge, med eksempler på aktuelle tematiske områder, men ikke begrenset til disse):

- **Klima, miljø og energi:** vann/avløp, fornybar energi, energieffektivitet, mat/landbruk, biobasert produksjon, natur- og ressursforvaltning.
- **Helse og omsorg:** livsvitenskap, helse- og velferdsteknologi, folkehelse, tjenesteutvikling.
- **Utdanning og oppvekst:** læringsteknologi/«EdTech», integrering/inkludering, frivillighet.
- **Teknologi:** digitalisering, miljøteknologi, mikro-/nanoteknologi, systemutvikling, smartteknologi, prosessteknologi, maritim teknologi og andre muliggjørende teknologier.
- **By-, steds- og regionutvikling:** samferdsel og transport, reiseliv og opplevelser, attraksjonskraft, kultur.

Innenfor disse satsingsområdene kan man prioritere og spisse forskningstema gjennom utlysning av midler fra fondet. Ulike områder/tema kan lyses ut i ulike tidsrom.

Det skal til enhver tid tilstrebes at RFF Vikens satsinger er komplementære til andre virkemidler og ordninger, særlig Forskningsrådets nasjonale programmer og EUs rammeprogrammer.

RFF skal være et verktøy for å utvikle forskningsbaserte og innovative løsninger på viktige samfunnsutfordringer i Viken. Prosjektene skal ha et tydelig innovasjons- og kommersialiseringsfokus,

for i størst mulig grad å kunne bidra til løsninger som kan implementeres og bidra til å løse samfunnsutfordringer. Hele fylket skal tilgodeses gjennom en balansert satsing på næringsutvikling og kunnskaps- og forskningsbasert innovasjon.

4 Organisasjonsmodell for RFF Viken

RFF Viken administreres av Viken fylkeskommune med et fondsstyre som har delegert beslutningsmyndighet i henhold til denne policyen.

4.2 Fondsstyre

Fondsstyret er et fylkeskommunalt organ og er en del av Viken fylkeskommune som juridisk enhet. Styret for RFF delegeres myndighet til å treffe vedtak om utlysning og bevilgning av FoU-prosjekter i tråd med policy for RFF Viken (jfr. kommuneloven §10-8²).

Styret er beslutningsdyktig når 50 % av styremedlemmene er tilstede. Styreleder har dobbeltstemme ved stemmelikhet.

Styrets godtgjørelser fastsettes i forbindelse med oppnevning av styret

4.2.1 Styrets sammensetning

Styret for Regionalt forskningsfond Viken skal ha syv medlemmer, inkludert leder og nestleder. Et samlet fondsstyre skal besitte kompetanse som sikrer at styret kan ivareta sitt ansvar og sine oppgaver knyttet til utfordringer både i offentlig og privat sektor. Følgende prinsipper legges til grunn for styrets sammensetning:

- Styret skal ha medlemmer med erfaring fra forskningsbasert næringsliv
- Styret skal ha medlemmer med forskningskompetanse
- Det skal tilstrebes kjønnsbalanse i styret
- Hver av de tre regionene som utgjør Viken (Østfold, Buskerud og Akershus) bør være representert med minst ett styremedlem

4.2.2 Valg av styre

Styret velges av fylkesrådet etter innstilling fra fylkesråd for næring. Fylkesråd for næring nedsetter en valgkomite. Valgkomiteen skal utforme innstilling til styremedlemmer og to numeriske varamedlemmer, inkludert forslag til leder og nestleder.

Styrene oppnevnes for en periode på fire år som sammenfaller med valgperioden til fylkestingene. Styremedlemmene kan gjenoppnevnes, men ingen kan sitte i styret i mer enn to hele oppnevningsperioder i sammenheng.

---

² Kommuneloven §10-8: *Kommunestyret og fylkestinget kan selv gi kommunerådet eller fylkesrådet myndighet til å opprette og velge medlemmer til styret som på vegne av rådet skal lede deler av den kommunale eller fylkeskommunale virksomheten. Rådet fastsetter selv vedtektene for et slikt styre, og det kan gi styret myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning. Et styre kan omorganiseres og nedlegges i valgperioden, og hele styret eller deler av det kan velges på nytt. Medlemmer av et styre kan fratrukket vervet etter eget ønske.*

4.2.3 Styrets ansvar

Fondsstyret skal i sin forvaltning følge de rammer og retningslinjer som fremgår av Kunnskapsdepartementets forskrift for de regionale forskningsfondene, policy for RFF Viken, og avtalen mellom fylkeskommunene og Forskningsrådet.

Fondsstyret er ansvarlig for at det regionale forskningsfondet opererer innenfor formålet med ordningen. Målene skal innfris på en mest mulig kostnadseffektiv måte i henhold til de rammer som gjelder. Fondsstyret skal påse at det ikke foretas disposisjoner eller inngås avtaler som påfører fondet forpliktelser som går ut over de gitte rammer.

Styret for RFF Viken utformer handlingsplaner, lager utlysninger basert på RFF-policy og vedtar alle bevilgningssaker for fondet.

Fondsstyret skal blant annet:

- Vedta en overordnet handlingsplan med utgangspunkt i RFF policy (to til fire års varighet) som rulleres årlig. Handlingsplanen skal prioritere bruken av fondsmidlene med hensyn til tematikk, målgrupper og vektlegging av de ulike søknadstypene.
- Godkjenne en årsrapport om fondsstyrets virksomhet og bevilgningsoversikt
- Holde kontakt med andre fondsregioners beslutningsorgan for å identifisere potensielle utlysninger i samarbeid med andre fondsregioner som kan gagne Viken.
- Vedta en kommunikasjonsplan som beskriver hvordan man skal informere om fondet og formidle fondets forskningsresultater, herunder skape oppmerksomhet om og interesse for fondet blant aktuelle målgrupper/søkere.
- Ta initiativ til to dialogmøter mellom styret og fylkesråd for næring i løpet av året.
- I tillegg til oppgavene tilknyttet RFF, kan fylkeskommunen etter behov anvende styret som rådgivende organ på relevante områder knyttet til utforming av næringspolitikk i Viken.

4.3 Viken fylkeskommune

Viken fylkeskommune har det administrative og juridiske ansvaret for det regionale forskningsfondet. Viken fylkeskommune har en sekretariatsfunksjon for fondsstyret. Sekretariatet ansvar er å:

- Forberede saker for styret og effektivere vedtak.
- Følge opp igangsatte prosjekter med hensyn på økonomi, status og sluttrapporter.
- Følge opp igangsatte prosjekter med spesielt fokus på prosjekter der det er risiko for, eller meldt om vesentlige avvik.
- Sørge for god kontakt og koordinering med andre virkemidler i Viken fylkeskommune og virkemiddelapparatet for øvrig.
- Operasjonalisere kommunikasjonsplan for RFF Viken (næring med bistand fra kommunikasjonsavdelingen)
- Følge opp avtalen mellom fylkeskommunen og forskningsrådet vedrørende RFF.
- Utarbeide årsregnskap for RFF (regnskapsavdelingen)
- Legge frem en orienteringssak til fylkestinget om styregodkjent årsrapport om fondsstyrets virksomhet og bevilgningsoversikt.
- Oversende årsrapport og bevilgningsoversikt til Kunnskapsdepartementet i henhold til frister angitt i tilskuddsbrevet.

4.4 Norges forskningsråd

Norges forskningsråd bistår fylkeskommunene i forvaltningen av de regionale forskningsfondene. Forskningsrådets ansvar og forpliktelser reguleres i en felles avtale med alle fylkeskommunene. Forskningsrådet kan ha en fast observatør med i styremøtene.

4. Samspill med øvrige regionale virkemidler

Fondsstyret skal påse at fondet er godt koordinert med andre virkemidler for forskning og utvikling, både regionale, nasjonale og internasjonale. Det er viktig at RFF samspiller med fylkeskommunens øvrige virkemidler og at det tas ut synergier der det er særlig potensial for det, som for eksempel FORREGION. RFF er et av flere virkemidler som skal bidra til å realisere målene i regionale planer.

5. Søknadstyper og søknadsbehandling

Forskningsrådets søknadstyper skal benyttes, jfr. Forskrift om regionale forskningsfond §4.b.

6. Utlysning av midler

Utlysning av FoU-midler er fondsstyrets viktigste styringsverktøy. Det er fondsstyret som, innenfor de rammer som er satt for fondet, definerer hvilke fagområder/tema en utlysning skal omfatte, målgruppe for hver utlysning, hvilke søknadstyper som skal brukes, prosjektperiode og tilgjengelige midler for utlysningen. Krav til søknadene, vurderingskriterier og særskilte føringer må komme fram i utlysningsteksten.

Midler fra det regionale forskningsfondet kan kombineres med andre offentlige virkemidler innenfor gjeldende regelverk for offentlig støtte. Støtte må overholde EØS-avtalens regler om offentlig støtte.

7. Rettigheter til forskningsresultater

Forskningsresultater fra FoU-prosjekter finansiert helt eller delvis av et regionalt forskningsfond skal ivareta samfunnets beste. Plan S er et initiativ for åpen tilgang til all offentlig finansiert forskning innen 2020. Norge - representert ved Forskningsrådet - er ett av 13 land som har sluttet seg til Plan S. Forskningsfondet skal forholde seg til hvordan denne planen implementeres og bestrebe å etterleve de samme prinsippene. Kommersialisering av forskningsresultater er en av flere former for å gjøre resultatene tilgjengelig for samfunnet.

Før støtte kan utbetales må fondsstyret påse at det foreligger skriftlige samarbeidsavtaler mellom prosjektdeltakerne som regulerer krav til publisering og rettigheter til forskningsresultater, herunder fordeling og forvaltning av eiendoms- og utnyttelsesretten og eventuelt økonomisk utbytte av immaterielle rettigheter.

8. Forvaltningsloven og offentlighetsloven

Forvaltningslovens og offentlighetslovens bestemmelser gjelder for fondsstyret.

9. Klagerett

Klagerett reguleres av forskrift for regionale forskningsfond.

10. Kontroll med midlene

Kontroll med midlene og innsyn reguleres av forskrift for regionale forskningsfond. Dette punktet ivaretas for øvrig av ordinære kontrollsystemer i Viken fylkeskommune.

Forskrift om de regionale forskningsfondene

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet xx.xx. 2019 med hjemmel i Stortingets årlige budsjettvedtak

§ 1 Virkeområdet

Forskriften gjelder forvaltning av tilskuddsordningen for regionale forskningsfond, fylkeskommunenes forvaltning av midlene og samarbeidet med Norges forskningsråd.

§ 2 Formålet med tilskuddsordningen

Tilskuddsordningen skal styrke regionenes forskningsevne gjennom tilskudd til forskning og innovasjon og gjennom mobilisering til økt FoU-innsats.

Regionale forskningsfond har som formål å:

- a) Styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling gjennom å
  - i. finansiere forskningsprosjekter av god kvalitet
  - ii. medvirke til at bedrifter og offentlige virksomheter øker sin kompetanse, innovasjonsevne, verdiskaping og konkurransekraft ved å initiere forskning og ta i bruk resultater fra FoU
  - iii. stimulere til et tettere samarbeid mellom FoU-institusjoner og styrke koplingene til næringsliv og offentlig sektor
- b) Øke FoU-innsatsen gjennom å
  - i. mobilisere og kvalifisere bedrifter og offentlige virksomheter til å delta i nasjonal og internasjonal forskning
  - ii. støtte FoU-prosjekter initiert av næringsliv, frivillig sektor og offentlige virksomheter inkludert universiteter, høyskoler og andre forskningsmiljøer
- c) Bidra til økt forskningskvalitet og til utvikling av gode og konkurransedyktige FoU-miljøer gjennom å
  - i. støtte langsiktig, grunnleggende kompetansebygging i relevante forskningsmiljøer
  - ii. knytte institusjonenes FoU-kompetanse til øvrige regionale FoU-aktiviteter og se disse i sammenheng
  - iii. stimulere til fler- og tverrfaglig samarbeid i forskningsprosjekter
- d) Arbeide for tett samspill mellom aktiviteter i regionene og deres relasjoner til andre nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer og forskningsaktiviteter

Fylkeskommunene skal informere om fondet og formidle fondets forskningsresultater, herunder skape oppmerksomhet om og interesse for fondet i allmennheten og blant aktuelle målgrupper/søkere.

Fylkeskommunene Troms og Finnmark, Nordland, Trøndelag og Innlandet skal gjennom konsultasjon med Sametinget også ivareta samiske forskningsinteresser og -behov.

§ 3 Fordeling av midler til fylkeskommunene

Det samlede tilskuddet til ordningen fastsettes i de årlige statsbudsjettene og fordeles til fylkeskommunene slik:

[Vedtatt av Stortinget som del av budsjettvedtak for 2020. Ikke gjenstand for høring]

Inntil 10 pst. av tildelte midler kan nyttes til administrasjon. Departementet kan i de årlige tilskuddsbrevene unntaksvis fastsette en høyere proSENTSATS for enkelte fylkeskommuner. Som administrasjon regnes utgifter ved å administrere ordningen, i tillegg til tiltak for å mobilisere og kvalifisere bedrifter og offentlig virksomheter til å delta i forskning.

Tilskuddsmidlene og eventuell avkastning skal anvendes i samsvar med tilskuddsformålet.

§ 4 Fylkeskommunenes ansvar og oppgaver

a) Ansvar for tilskuddsordningen

Fylkeskommunene har ansvaret for utlysning og tildeling av midlene.

Fylkeskommunene kan samarbeide om bruken av midlene gjennom felles forsknings-satsinger, fellesutlysninger av midler o.l. Midlene kan tildeles prosjekter lokalisert i og utenfor den enkelte fylkeskommune.

Bruken av tilskuddsmidlene skal være forankret i regionale mål og strategier.

Fylkeskommunene bestemmer områder/tema for utlysningene, målgrupper, prosjektperiode og tilgjengelige midler til de enkelte utlysningene. Fylkeskommunene skal bruke Forskningsrådets søknadstyper og Forskningsrådets system for vurdering av søknader om prosjektstøtte.

Fylkeskommunene kan i tillegg tildele midler til kvalifiserings- og mobiliseringsprosjekter.

b) Villkår for tildelinger

Fylkeskommunen skal ved tildelinger fastsette de villkår som er nødvendig for å sikre at bevilgningene til de regionale forskningsfondene blir brukt i samsvar med Stortingets forutsetninger, villkår i tilskuddsbrev fra departementet og forskriften her.

Midler fra denne tilskuddsordningen kan kombineres med andre offentlige virkemidler innenfor gjeldende regelverk for offentlig støtte. Støtten må overholde EØS-avtalens regler om offentlig støtte.

c) Samarbeid med Norges forskningsråd

Fylkeskommunene og Norges forskningsråd skal inngå én felles avtale om Forskningsrådets bistand til forvaltning av tilskuddsordningen. Avtalen skal minst omhandle samarbeidet om og prosedyrer for utlysninger, søknadsbehandling og prosjektoppfølgning samt rapportering og utvikling av læringsarenaer og erfaringsutveksling mellom fylkeskommunene.

d) Økonomiforvaltning og rapportering

Forvaltning av tilskuddsmidlene skal skje i henhold til Regelverk for økonomistyring i staten, så langt det passer. Fylkeskommunene skal sørge for tilfredsstillende oppfølging av og kontroll med tilskuddsmidlene i hele tilskuddskjeden. Fylkeskommunen kan kreve tilskudd tilbakebetalt dersom forutsetningen for tilskuddet ikke overholdes.

Fylkeskommunene skal sende årsrapport til departementet og til Norges forskningsråd innen den frist som fastsettes i de årlige tilskuddsbrevene.

Rapporteringen skal omtale hvordan de tildelte midlene er brukt for å realisere formålet med regionale forskningsfond, blant annet basert på Forskningsrådets indikatorer for måloppnåelse, se § 5. Rapporteringen skal ha to hoveddeler, resultatrapportering og økonomisk rapportering.

Rapporten skal vise hvordan fondsmidlene er fordelt på søknadstyper, faglige temaer og mottakergrupper. Det skal rapporteres på bruk av midler til administrasjon.

Departementet kan gi nærmere regler om rapporteringen i tilskuddsbrevene.

§ 5 Norges forskningsråds ansvar og oppgaver

Norges forskningsråd skal bistå fylkeskommunene i forvaltningen av de regionale forskningsfondene. Samarbeidet reguleres i avtalen mellom Forskningsrådet og fylkeskommunene etter § 4 c.

Forskningsrådet skal særlig bidra til å ivareta forskningens kvalitet i alle ledd fra utlysning til tildeling av FoU-midler. Forskningsrådet skal levere støttetjenester til forvaltningen av de regionale forskningsfondene og være bindeledd mot nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer og -kompetanse.

Forskningsrådet skal fastsette indikatorer for måloppnåelse, basert på formålet med tilskuddsordningen.

Forskningsrådet skal utarbeide en årlig rapport til departementet om de regionale forskningsfondenes samlede aktivitet og resultater, og om Forskningsrådets samarbeid med fylkeskommunene.

§ 6 Klage

Norges forskningsråd er klageorgan for enkeltvedtak fattet av fylkeskommunen om tildeling av støtte. Det er ikke adgang til å klage over fylkeskommunenes skjønnsutøvelse.

§ 7 Kontroll med midlene

Departementet kan føre kontroll med at midlene blir brukt etter forutsetningene, og har rett til innsyn i alle dokumenter som gjelder forvaltningen av tilskuddet. Departementet kan kreve tilskuddet helt eller delvis tilbakebetalt fra fylkeskommunene dersom det ikke benyttes i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 8 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2020.

Samarbeidsavtale

**mellom
fylkeskommunene og
Norges forskningsråd**

**vedrørende
regionale forskningsfond**

Oppbygging av avtalen

1. Avtalens formål og parter
2. Avtalens forankring
3. Samarbeidsområder
4. Partenes forpliktelser
5. Ikrafttreden og reforhandling av avtalen
6. Tvisteløsning
7. Underskrifter

1. Avtalens formål og parter

Denne avtalen avklarer fylkeskommunene og Forskningsrådets gjensidige forpliktelser og ansvar i samarbeid om forvaltningen av regionale forskningsfond.

Parter i denne avtalen er fylkeskommunene og Forskningsrådet.

2. Avtalens forankring

Ordningen med regionale forskningsfond er forankret i:

- Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) *Gjennomføring av forvaltningsreformen*
- St.prp. nr 1 (2008-2009) for Kunnskapsdepartementet
- Prop. 1 S (2009-2010) for Kunnskapsdepartementet
- Prop. 84 S (2016-2017) *Ny inndeling av regionalt folkevalt nivå*, med tilhørende vedtak i Stortinget
- Forskrift om de regionale forskningsfondene fastsatt xx.xx.2019

Øvrige styrende dokumenter for regionale forskningsfond er:

- Årlige tilsagnsbrev fra Kunnskapsdepartementet til fylkeskommunene.
- Føringer gitt av Kunnskapsdepartementet i det årlige tildelingsbrevet til Forskningsrådet.

3. Samarbeidsområder

Samarbeidet mellom fylkeskommunene og Forskningsrådet er regulert gjennom Forskrift om de regionale forskningsfondene fastsatt xx.xx.2019 og øvrige dokumenter omtalt i punkt 2.

Forskningsrådets hovedoppgaver er å sikre forskningens kvalitet, levere støttetjenester, drive strategisk rådgivning og være bindeledd mellom nasjonale og internasjonale FoU-programmer. Dette ivaretas gjennom en egen sekretariatstjeneste hos Forskningsrådet, Forskningsrådets regionansvarlige og eksternt fagvurdering.

Fylkeskommunens hovedoppgave er å sikre at fondet har et velfungerende sekretariat som har det daglige administrative ansvaret for driften av fondet.

Begge parter skal bidra til å utvikle gode relasjoner mellom Forskningsrådet og Fylkeskommunen.

I denne avtalen blir aktuelle samarbeidstemaer beskrevet mer i detalj:

a) Utlysning

Ansvar for utlysningenes innhold og publisering ligger hos fylkeskommunen. Forskningsrådet skal gi råd om innhold, innretning og utforming av utlysningene i henhold til Forskningsrådets system. Forskningsrådet kan også bistå med å legge inn utlysning og vurderingskriterier i det elektroniske søknadsmottaket.

b) Søknadsmottak og søknadsbehandling

Forskningsrådet tilbyr eksternt fagvurdering en gang pr. semester. Jf. forskriftens § 4a skal Fylkeskommunene bruke Forskningsrådets søknadstyper og forskningsrådets system for vurdering av søknader om prosjektstøtte, herunder kriterier utarbeidet til bruk under eksternt fagvurdering.

Søknader sendes inn via Forskningsrådets elektroniske søknadsmottak tilrettelagt for de regionale forskningsfondene. Søknadene gjøres tilgjengelig for fondsregionen så snart som mulig etter søknadsfrist. I forbindelse med den enkelte utlysning avtales det når Forskningsrådet skal få

tilbakemelding på hvilke søknader som skal vurderes av fagekspertene, og hvor lang tid Forskningsrådet trenger til ekspertvurderingen. I forkant av ekspertvurderingen foretas forvurdering i de enkelte regionale forskningsfondene. Behandlingstiden vil variere med søknadstype og om det er ferieavvikling i behandlingstiden.

c) Måloppnåelse og rapportering

Med utgangspunkt i § 2 om formålet for tilskuddsordningen skal Forskningsrådet koordinere arbeidet med å fastsette felles indikatorer for de regionale forskningsfondene.

Forskningsrådet rapporterer på den samlede måloppnåelsen med utgangspunkt i disse indikatorene for de regionale forskningsfondene i den årlige rapporten til departementet angitt i forskriftens § 5.

De enkelte fylkeskommunene kan i tillegg utarbeide indikatorer for måloppnåelse for egne regionale mål og strategier, jf. forskriftens § 4a.

d) Klageordning

Forskningsrådet er klageinstans for de regionale forskningsfondene, jf. forskriftens § 6. Departementet presiserer at «Denne klageretten tilsvarer klageadgangen som Forskningsrådet innrømmer søkere ved sine egne tildelingsvedtak». Forskningsrådets eksterne klageutvalg skal være besluttsende organ for klagesaker knyttet til regionale forskningsfond. Forskningsrådets administrasjon bidrar med saksforberedelser, rådgivning og informasjon om Forskningsrådets praksis i klagesaker. Det legges vekt på en åpen dialog mellom RFF sekretariatet og Forskningsrådet, slik at underlaget og saken som legges fram for det eksterne klageutvalget blir best mulig. Etter vedtak i eksternt klageutvalg tilskrives klager med kopi til fylkeskommunen og Forskningsrådet.

e) Læring, kunnskapsutvikling og evaluering

Utvikling av nasjonale læringsarenaer og relevant opplæring skal skje i et tett samarbeid mellom Forskningsrådet og de regionale forskningsfondene. Forskningsrådet skal jf. forskriftens § 4c bidra til erfaringsutveksling mellom fylkeskommunene, og har ansvar for å koordinere relevante læringsarenaer for forskningsfondene.

f) Forskningsrådet regionalt

De regionansvarlige i Forskningsrådet er viktige samarbeidspartnere for de regionale forskningsfondene. Disse spiller en vesentlig rolle i forbindelse med fondets utlysningstema og aktiviteter mot nasjonale og internasjonale FoU-programmer og vil bistå fondet med rådgivning, informasjon og mobilisering, samt informere om Forskningsrådets strategier, prioriteringer, arbeidsmetoder, og på denne måten bidra til best mulig finansieringsløsninger for regionale prosjekter. For å sikre et tett samarbeid deltar de regionansvarlige som observatører i fondets styremøter/besluttsende organ, og på de nasjonale læringsarenaene.

g) Økonomi

Forskningsrådets utgifter knyttet til å bistå de regionale fondene dekkes av den årlige driftsbevilgningen over statsbudsjettet.

Reise og oppholdskostnader til ulike arrangementer som f.eks. kurs og læringsarenaer som Forskningsrådet arrangerer, dekkes av deltagerne.

4. Partenes forpliktelser

Fylkeskommunen forplikter seg til å:

- Sørge for at sekretariatet har tilstrekkelig og kompetent bemanning.

- Påse at avtalte frister som er nødvendig for å kunne gjennomføre Forskningsrådets del av søknadsbehandling holdes.
- Se til at relevante dokumenter fra forskningsfondene sendes Forskningsrådet.
- Holde Forskningsrådet oppdatert om bevilgninger til prosjekt.
- Delta på fellesarrangementer.

Forskningsrådet forplikter seg til å:

- Stille ressurser til rådighet for fondssekretariatene ved å ha ansatte som har oppfølging av fondene som fast oppgave.
- Gi strategisk rådgivning til forskningsfondene, samt være en kontakt mot nasjonale og internasjonale programmer.
- Stille til rådighet en regionalansvarlig som deltar som observatør i fondens besluttende organ.
- Bistå ved formidling av resultat og profilering av det regionale forskningsfondet i samråd med sekretariat/fondsstyre.
- Levere støttetjenester til forvaltningen av de regionale forskningsfondene. Herunder:
  - Bistå med opplæring og kompetanse på FoU-administrasjon og Forskningsrådets IT-systemer som anvendes av fondene
  - Gi tilgang til relevante IT-systemer for utlysning av midler og søknadsbehandling, prosjektoppfølgning og nettside.
  - Bistå med å tilpasse Forskningsrådets sine systemer til fondenes behov.
  - Involvere forskningsfondene i endringer som angår fondene, og som kan berøre de tjenester som Forskningsrådet leverer til fondene.
  - Teknisk drift av hjemmesidene (www.regionaleforskningsfond.no), samt gi råd og veiledning i samband med sekretariatenes redaksjonelle ansvar for innhold på fondens nettsider.
  - Redigering av felles nettsider (www.regionaleforskningsfond.no).
  - Ansvar for datasikkerhet og konfidensialitet i sin del av søknadsbehandlingen.
  - Stille til rådighet og vedlikeholde rapporteringsmalen som benyttes i den årlige rapporteringen til departementet.

5. Ikrafttreden og reforhandling av avtalen

Avtalen trer i kraft fra dato for underskrift. Reforhandling av avtalen må fremmes samlet av fylkeskommunene eller av Forskningsrådet, og høyst hvert annet år. Kravet fremsettes senest 1 måned før det er gått to år etter at avtalen trer i kraft, eller etter reforhandling. Dersom forskrift om de regionale forskningsfondene blir endret på punkter som vedkommer avtalen, skal avtalen reforhandles.

Erfaringene med avtalen evalueres av partene underveis.

6. Tvisteløsning

Dersom det oppstår tvist om avtalen, skal partene forsøke å forhandle seg fram til en løsning med bistand fra Kunnskapsdepartementet. Hvis dette ikke fører fram, løses tvisten av en nemnd. Nemnda består av 3 medlemmer. Hver av partene skal oppnevne sin representant senest 1 måned etter å ha mottatt anmodning fra den andre parten. De to representantene skal i fellesskap utpeke en uavhengig leder av nemnda. Det skal gjøres innen en måned etter at partsrepresentantene er oppnevnt. Dersom nemnda ikke lar seg etablere etter bestemmelsene foran, kan hver av partene kreve at Oslo tingrett oppnevner det eller de medlemmer som mangler. For øvrig gjelder reglene i voldgiftsloven av 14.05.2004 nr 25 så langt de passer.

8. Underskrifter

Fylkeskommunene

Norges forskningsråd

.....

.....

.....